

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะสรุปการวิจัยโดยเริ่มจากจุดมุ่งหมายในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยให้เห็นเป็นบรรทัดฐานเสียก่อน แล้วจึงได้วิเคราะห์และวิจารณ์ผลการวิจัย ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวตามลำดับต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 5 ประการ คือ (1) ศึกษาลักษณะทั่วไปของประชากร โดยศึกษาการกระจายระดับการศึกษา และการกระจายเพศตามชั้นสังคมของบิดา เมื่อแยกตามเพศ (2) ศึกษาปัจจัยทางชั้นสังคมของบิดาที่มีต่อผลการศึกษา (3) ศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป (4) ศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู (5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้อาศัยนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญา 2518 ระดับ ป.กศ.ต้น จำนวน 154 คน แยกเป็นนักศึกษาชาย 96 คน นักศึกษาหญิง 58 คน ระดับ ป.กศ.สูง จำนวน 130 คน แยกเป็นนักศึกษาชาย 60 คน นักศึกษาหญิง 70 คน และระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน แยกเป็นนักศึกษาชาย 29 คน นักศึกษาหญิง 31 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 344 คน แยกเป็นนักศึกษาชาย 185 คน นักศึกษาหญิง 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ข้อถามที่สำคัญ ๆ จะถามเกี่ยวกับ

กับสถานภาพทางเศรษฐกิจ - สังคมของครอบครัว กลุ่มยัดเยียด ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา ความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไป และความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู การวิเคราะห์ข้อมูล ได้เริ่มจากการหาค่าร้อยละ แล้วหาค่าสถิติต่าง ๆ ซึ่งกรณีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้ใช้ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient ส่วนกรณีทดสอบนัยสำคัญ ได้ใช้ Chi Square ทำการทดสอบ

สรุปผลการวิจัย

ตามที่ได้เสนอผลการวิจัยในเรื่องลักษณะทั่ว ๆ ไปของประชากร ชั้นสังคมที่นักศึกษาประเมินเมื่อเปรียบเทียบกับชั้นสังคมของบิดา ชั้นสังคมของบิดากับผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไป และปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปมาแล้วนั้น ในชั้นนี้จะได้สรุปผลการวิจัยจากเรื่องต่าง ๆ ที่กล่าวมาตามลำดับดังนี้

ลักษณะทั่วไปของประชากร

ลักษณะทั่ว ๆ ไปของประชากร ได้แก่การกระจายระดับการศึกษา และการกระจายเพศตามชั้นสังคมของบิดา รวมทั้งการศึกษาความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไป และความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู เมื่อแยกตามเพศ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

การกระจายระดับการศึกษาตามชั้นสังคมของบิดา เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับการศึกษา พบว่านักศึกษา ป.กศ. สูงและนักศึกษาปริญญาตรี ส่วนมากสังกัดชั้นกลาง ขณะที่นักศึกษา ป.กศ. ต้น ส่วนมากสังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูง และเมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาแต่ละระดับการศึกษาที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง พบว่านักศึกษา ป.กศ. สูง สังกัดชั้นนี้

อยู่มากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาปริญญาตรี ส่วนการเปรียบเทียบในชั้นค่าพบว่า นักศึกษา ป.กศ.คน สังกัดอยู่มากที่สุด รองลงมาคือนักศึกษา ป.กศ.สูง

การกระจายเพศตามชั้นสังคมของบิดา จากการพิจารณานักศึกษา ตามข้อมูล รวมทุกระดับการศึกษา พบว่านักศึกษาชายส่วนมากสังกัดชั้นค่าค่อนข้างสูง ขณะที่นักศึกษาหญิงส่วนมากสังกัดชั้นกลาง และเมื่อเปรียบเทียบนักศึกษายกกับนักศึกษาหญิงที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง พบว่านักศึกษาหญิงสังกัดชั้นนี้มากกว่านักศึกษาชาย ส่วนการเปรียบเทียบในชั้นค่าพบว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิงสังกัดอยู่ควยปริมาณเท่า ๆ กัน

การศึกษาความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปเมื่อแยกตามเพศ จากการศึกษา ทั้งที่คิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา และที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา พบว่านักศึกษาหญิงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา ผู้หญิงมีสัดส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อนึ่งจากการพิจารณาความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ที่ได้จากข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา โดยนำเอาระดับผลสัมฤทธิ์มาประกอบการพิจารณาด้วยนั้น พบว่าในระดับผลสัมฤทธิ์ทั้งต่ำและสูง ผู้หญิงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าชาย โดยเฉพาะในผลสัมฤทธิ์สูง ผู้หญิงมีสัดส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูเมื่อแยกตามเพศ จากการศึกษาในกรณีคิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา และที่ได้จากข้อมูลในระดับ ป.กศ.สูง และระดับปริญญาตรี พบว่านักศึกษาหญิงมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่านักศึกษาชาย โดยเฉพาะในระดับ ป.กศ.สูง ผู้หญิงมีสัดส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนที่ได้จากข้อมูลระดับ ป.กศ.คน พบว่าผู้ชายมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชั้นสังคมที่นักศึกษาประเมินเมื่อเปรียบเทียบกับชั้นสังคมของบิดา

จากการศึกษาชั้นสังคมที่นักศึกษาโดยส่วนรวมได้ประเมินหรือคิดว่าตนเองควร จะอยู่ในชั้นสังคมใดชั้นสังคมหนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับชั้นสังคมของบิดาพบว่าชั้นสังคมที่นักศึกษาโดยส่วนรวมประเมินได้ถูกต้อง คือสอดคล้องกับชั้นสังคม

ของบิดามีเพียงชั้นเดียวเท่านั้นคือ ชั้นกลาง นอกนั้นนักศึกษาได้ประเมินคิดไปคือ ไม่สอดคล้องกับชั้นสังคมของบิดานั้นเอง

ชั้นสังคมของบิดากับผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา

จากการศึกษาในกรณีศึกษาข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษาและที่ได้จากข้อมูลในระดับ ป.กศ.ต้น และในระดับ ป.กศ.สูง พบว่า ผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงมีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่าผู้ที่สังกัดชั้นสังคมชั้นที่ต่ำกว่า ส่วนในระดับปริญญาตรีพบตรงข้ามกัน กล่าวคือ ผู้ที่สังกัดชั้นสังคมที่ต่ำกว่า มีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่าผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง

ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป

ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป ได้แก่ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา กลุ่มยึกเหนียว และชั้นสังคมของบิดา ดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษากับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป จากการศึกษาค้นคว้า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกับผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ทั้งที่คิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา และที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา พบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ โดยเฉพาะกรณีคิดรวมทุกระดับการศึกษา ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กลุ่มยึกเหนียวกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป จากการศึกษาค้นคว้า ผู้ที่มี บิดา - มารดา กับผู้ที่มีเพื่อน ๆ เป็นกลุ่มยึกเหนียวอันดับหนึ่ง เฉพาะกรณีคิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา พบว่าผู้ที่มีบิดา - มารดา เป็นกลุ่มยึกเหนียวอันดับหนึ่งมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าผู้ที่มีเพื่อน ๆ เป็นกลุ่มยึกเหนียวอันดับหนึ่ง

ชั้นสังคมของบิดากับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป จากการศึกษาค้นคว้า ผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง กับผู้ที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูง ทั้งที่คิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษาและที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา พบว่าผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าผู้ที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูง โดยเฉพาะกรณีคิดรวมทุกระดับการศึกษา ผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงมีส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู

ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา อาชีพของบิดา และชั้นสังคมของบิดา รวมทั้งเสนอรายงานความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปด้วย ดังจะกล่าวตามลำดับดังนี้คือ

ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษากับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู จากการศึกษานักเรียนมีคิศจังหวัดรวมทุกระดับการศึกษา และที่ได้จากข้อมูลในระดับ ป.กศ.สูง และระดับปริญญาตรี พบว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนที่ได้จากข้อมูลในระดับ ป.กศ.ต้น พบตรงกันข้ามกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูง

อาชีพของบิดากับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู จากการศึกษานักเรียนที่มาจากบิดามีอาชีพรับราชการ กับผู้ที่มาจากบิดามีอาชีพเกษตรกรรวมทั้งที่คิศจังหวัดรวมทุกระดับการศึกษาและที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา พบว่าในกรณีนี้ที่คิศจังหวัดรวมทุกระดับการศึกษา ผู้ที่มาจากบิดามีอาชีพรับราชการมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่าผู้ที่มาจากบิดามีอาชีพเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับกรณีที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา พบว่าผู้ที่มาจากบิดามีอาชีพรับราชการมีส่วนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในระดับ ป.กศ.สูง เท่านั้น

ชั้นสังคมของบิดากับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู จากการศึกษานักเรียนที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงกับผู้สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูง ในกรณีนี้ที่คิศจังหวัดรวมทุกระดับการศึกษา และที่ได้จากข้อมูลในระดับปริญญาตรี พบว่าผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่าผู้ที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูง แต่ถกเถียงในระดับ ป.กศ.ต้น พบตรงกันข้าม กล่าวคือ ผู้ที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่าผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง ส่วนที่ได้จากข้อมูลในระดับ ป.กศ.สูง พบว่าผู้ที่สังกัดชั้นสังคมทั้งสองชั้นดังกล่าวมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูด้วยสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน

ความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้น จากการศึกษาทั้งที่ศึกษาข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา และที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่คิดจะประกอบอาชีพครูมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าผู้ที่ไม่คิดจะประกอบอาชีพครู

วิเคราะห์และวิจารณ์ผลการวิจัย

การวิเคราะห์และวิจารณ์ผลการวิจัยจะเริ่มต้นจากเรื่องต่าง ๆ อันเป็นปัจจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือเป็นเรื่องที่เห็นสมควรนำมาพิจารณาเป็นกรณีเฉพาะเสียก่อน เป็นต้นว่าความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง ความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู และความสัมพันธ์ระหว่างชั้นสังคมของบิดากับระดับการศึกษา แล้วจึงได้วิเคราะห์และวิจารณ์สมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังจะได้อภิปรายตามลำดับต่อไปนี้

ความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูของนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาหญิง โดยส่วนรวมมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่านักศึกษาชาย เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้หญิงมีค่านิยมในอาชีพหรือมีหลักเกณฑ์ในการเลือกอาชีพแตกต่างไปจากผู้ชาย เป็นต้นว่าผู้หญิงชอบที่จะเลือกอาชีพประเภทที่ไม่ใช้แรงกายหรืองานหนัก เช่น งานก่อสร้าง งานเครื่องเย็บเย็บ ประกอบกับโอกาสที่ผู้หญิงจะเลือกประกอบอาชีพอย่างอื่นมีน้อยหรือมีไม่มากเท่าผู้ชาย เนื่องจากผู้หญิงมีข้อจำกัดบางอย่าง เช่น ข้อจำกัดทางร่างกาย (โดยทั่วไปเข้าใจกันว่าผู้หญิงแข็งแรงน้อยกว่าผู้ชาย) และเมื่อพิจารณาถึงว่าการประกอบอาชีพครูนั้นได้สอดคล้องกับสภาวะของผู้หญิงที่จะรับบทบาทการเป็นมารดาในกายภาคหน้า ก็ยิ่งจะมองเห็นว่านักศึกษาหญิงยอมให้ความสำคัญแก่อาชีพครูมากกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้เพราะบทบาทหรือหน้าที่หลักของผู้เป็นมารดาได้เป็นไปในทางอันเดียวกันกับผู้เป็นครู ชั่วคราวผู้เป็นมารดาทำหน้าที่อบรม

สั่งสอนบุตรในครัวเรือน ส่วนผู้เป็นครูทำหน้าที่อบรมสั่งสอนกุลบุตรกุลธิดาในโรงเรียน อีกประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมีสวัสดิภาพและเสถียรภาพ กล่าวคือโดยทั่วไปผู้ประกอบอาชีพนี้มีการเสี่ยงภัยอันตรายน้อยกว่าผู้ประกอบอาชีพอย่างอื่นหรือแทบจะไม่มีภัยอันตรายเอาเสียเลย (ยกเว้นการเป็นครูในห้องดินตุร-กันการ หรือในแคนโจร และคงผู้ก่อการร้าย) ซึ่งลักษณะเช่นที่กล่าวนี้ย่อมสอดคล้องกับอุปนิสัย ใจคอ หรือความพึงพอใจในการทำงานที่ผู้หิวส่วนมากมักพอใจในงานที่ให้ความปลอดภัย หรือชอบงานที่ไม่เสี่ยงภัยอันตราย

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้หิวโดยทั่วไป มักมีนิสัยช่างพูดช่างคุยและมีนิสัยรักในการอ่านตำรับตำราอยู่แล้ว ซึ่งคุณลักษณะเช่นนี้ย่อมเหมาะสมกับอาชีพครู เพราะอาชีพครูงานหลักคือการทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน และโดยทั่วไปผู้ที่สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ ได้ดีนั้นจำเป็นต้องอาศัยคุณลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย โดยเฉพาะการชวนชวายหรือคนคว่ำหาตำรับตำราอ่านอยู่เป็นนิจ

อนึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยนี้ ที่ให้นักศึกษาทั้งชายและหญิง ได้ระบุอาชีพที่เกียรตินับหนึ่ง พบว่านักศึกษาหญิงได้ระบุอาชีพครู เป็นอาชีพที่เกียรตินับหนึ่งมากกว่านักศึกษายชาย กล่าวคือ นักศึกษาหญิงรวมทั้งหมด 159 คน ได้ระบุอาชีพครู (หมายถึงครูที่รับราชการ) มีเกียรตินับหนึ่ง 67 คน หรือร้อยละ 42.2 อาชีพรับราชการ (หมายถึงข้าราชการทั่ว ๆ ไป มิได้รวมข้าราชการครู) มีเกียรตินับหนึ่ง 42 คน หรือร้อยละ 26.5 อาชีพแพทย์มีเกียรตินับหนึ่ง 36 คน หรือร้อยละ 22.6 นอกจากนี้เป็นอาชีพที่เกียรตินับหนึ่งอื่น ๆ รวม 13 คน หรือร้อยละ 8.1 (ที่ไม่ระบุมี 1 คน หรือร้อยละ 0.6) ส่วนนักศึกษายชายรวมทั้งหมด 185 คนได้ระบุอาชีพครู (หมายถึงครูที่รับราชการ) มีเกียรตินับหนึ่ง 73 คน หรือร้อยละ 39.5 อาชีพรับราชการ (หมายถึงข้าราชการทั่ว ๆ ไป มิใช่ข้าราชการครู) มีเกียรตินับหนึ่ง 61 คน หรือร้อยละ 32.9 อาชีพแพทย์มีเกียรตินับหนึ่ง 15 คน หรือร้อยละ 8.2 นอกจากนี้เป็นอาชีพที่เกียรตินับหนึ่งอื่น ๆ รวม 28 คน หรือร้อยละ 15.1 (ที่ไม่ระบุมี 8 คน หรือร้อยละ 4.3)

จะเห็นได้ว่านักศึกษาหญิงได้ให้อาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติอันดับหนึ่ง ในจำนวนร้อยละที่สูงกว่านักศึกษาชาย คือนักศึกษาหญิงร้อยละ 42.2 ส่วนนักศึกษาชายร้อยละ 39.5 ซึ่งผลจากการที่นักศึกษาหญิงได้มอง เห็นอาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติอันดับหนึ่งแตกต่างไปจากนักศึกษาชายดังที่กล่าวนี้ ย่อมเป็นปัจจัยหนุนน้ำให้นักศึกษาหญิงมีความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู ได้มากยิ่งขึ้น

อนึ่ง เมื่อพิจารณาความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูของนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมีเป็นจำนวนมาก คือมีถึงร้อยละ 78.3 (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 10 หน้า 53) การที่นักศึกษาปริญญาตรีมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากนั้น อาจเนื่องมาจากว่านักศึกษาระดับนี้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตน (Self Concept) ในวิชาชีพที่ตนเรียนอยู่ได้อย่างกระฉ่างแจ่ม เพราะผู้ศึกษาวิชาชีพครูระดับนี้ได้ใช้เวลาในการศึกษามาก ย่อมที่จะตระหนักหรือสำเหนียกในวิชาชีพนี้ไ้มาก อย่างเช่น สำเหนียกว่า "การศึกษวิชาชีพครู คือการเตรียมบุคคลที่จะออกไปเป็นครูในภายภาคหน้า" หรือ "เมื่อเข้ามาศึกษาวิชาชีพครูแล้ว ครั้นจบออกไปก็ควรจะเป็นครู" เหล่านี้เป็นต้น

แต่ถ้าพิจารณาอีกแง่หนึ่งอาจเนื่องจากนักศึกษาครูระดับปริญญาตรีมองเห็นว่าการหางานประเภทใช้สมองอย่างอื่นทำนั้นได้ยาก เพราะเหตุว่าตลาดแรงงานประเภทดังกล่าวมีน้อยหรือมีจำกัดกว่าการเป็นครู และยังตลาดแรงงานประเภทดังกล่าวบางแห่งประกาศรับผู้จบวุฒินั้น ๆ โดยตรง อย่างเช่นรับผู้จบทางวิทยาศาสตร์ ก็ยิ่งจะทำให้ผู้จบครูระดับปริญญาโทมีโอกาส เนื่องจากตนมิได้ศึกษาทางวิทยาศาสตร์มาโดยตรง กล่าวคือถึงแม้นักศึกษาครูจะเรียนวิชาอื่นเป็นวิชาเอก เป็นต้นว่าเรียนวิทยาศาสตร์เป็นวิชาเอก แต่จุดมุ่งหมายในการเรียนก็เพื่อต้องการให้วิชาทางวิทยาศาสตร์ ไปถ่ายทอดหรือไปสอน พุทธิให้รักคือเรียนเพื่อจะไปเป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ มิใช่เรียนเพื่อจะเป็นนักวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไป

จากการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาโดยส่วนรวมที่คิดว่าตนเองจะประกอบอาชีพที่มีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาที่ไม่คิดจะประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าอาชีพที่เป็นอาชีพที่ต้องคลุกคลีอยู่กับวิชาการมากกว่าอาชีพอื่น ๆ ผู้ที่คิดว่าจะเป็นครูจะต้องใฝ่ใจหาความรู้และจำเป็นต้องศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป เพื่อจะได้นำเอาวิชาการความรู้มาถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าการศึกษาวิชาชีพมีลักษณะต่อเนื่องกัน โดยเริ่มจากระดับประกาศนียบัตรชั้นต้นแล้วต่อระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง และขึ้นถึงระดับปริญญาในที่สุด ลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้ผู้ที่คิดจะเป็นครูมุ่งปรารถนาศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปได้มาก ต่างกับการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ส่วนมากเมื่อบุคคลออกไปประกอบอาชีพหรือทำงานแล้ว ความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปนั้นมักจะไม่อยู่ในความสนใจ และยิ่งถ้าเป็นอาชีพที่ไม่มีความจำเป็นต้องศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปด้วยแล้ว ความมุ่งปรารถนาดังกล่าวย่อมมีได้น้อยหรือแทบจะไม่มีเอาเสียเลย

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดากับความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพ

จากการวิเคราะห์พบว่านักศึกษาโดยส่วนรวมที่มาจากบิดามีอาชีพรับราชการมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่านักศึกษาที่มาจากบิดามีอาชีพเกษตรกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากอาชีพรับราชการมีส่วนสัมพันธ์กับอาชีพครูมากกว่าอาชีพเกษตรกรรมในแง่ที่ว่า อาชีพรับราชการจัดเป็นอาชีพที่มีเกียรติภูมิสูงอาชีพหนึ่ง ผู้ที่เป็นบุตรนอกจากจะได้รับการจูงใจจากบิดามารดาให้เกิดความนิยมในอาชีพดังกล่าวแล้ว ยังได้เอาอย่าง (Identification) ในอาชีพที่บิดาประกอบด้วย ยิ่งในรายที่มาจากบิดารับราชการครูด้วยแล้ว ก็ยิ่งจะช่วยส่งเสริมให้บุตรมีความมุ่งปรารถนา

ที่จะประกอบอาชีพครูได้มากขึ้น ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยนี้ก็พบว่าที่กล่าว
กล่าวคือผู้ที่มาจากบิคารับราชการจำนวน 139 คน แยกเป็นบิคารับราชการอื่นจำนวน
57 คน หรือร้อยละ 41.0 บิคารับราชการครูจำนวน 82 คน หรือร้อยละ 59.0 ใน
จำนวน 82 คนนี้ มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครูมีเป็นจำนวนมากคือมีถึง 76 คน หรือ
ร้อยละ 92.7 ส่วนที่ไม่มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครูมีเพียง 6 คน หรือร้อยละ 7.3
เท่านั้น

หนึ่ง เมื่อพิจารณานักศึกษาโดยส่วนรวมที่มาจากบิคาอาชีพรับราชการ โดย
แยกตามเพศ พบว่านักศึกษาหญิงมาจากบิคาอาชีพรับราชการมากกว่านักศึกษาชาย
กล่าวคือ ผู้ที่มาจากบิคารับราชการรวมทั้งหมด 139 คน แยกเป็นผู้หญิง 80 คน หรือ
ร้อยละ 57.6 (มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครู 70 คน หรือร้อยละ 87.5 ไม่มุ่งปรารณา
ประกอบอาชีพครู 10 คน หรือร้อยละ 12.5) ผู้ชาย 59 คน หรือร้อยละ 42.4 (มุ่ง
ปรารณาประกอบอาชีพครู 51 คน หรือร้อยละ 86.4 ไม่มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครู
8 คน หรือร้อยละ 13.6)

แต่เมื่อพิจารณานักศึกษาโดยส่วนรวมที่มาจากบิคาอาชีพเกษตรกรกรรม ในทำนอง
เดียวกันนี้ ก็พบว่านักศึกษาชายมาจากบิคาอาชีพเกษตรกรกรรมมากกว่านักศึกษาหญิง
กล่าวคือ ผู้ที่มาจากบิคาอาชีพเกษตรกรกรรมรวมทั้งหมด 138 คน แยกเป็นผู้ชาย 101
คน หรือร้อยละ 73.2 (มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครู 66 คน หรือร้อยละ 65.3 ไม่
มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครู 35 คน หรือร้อยละ 34.7) ผู้หญิง 37 คน หรือร้อยละ
26.8 (มุ่งปรารณาประกอบอาชีพครู 25 คน หรือร้อยละ 67.6 ไม่มุ่งปรารณา
ประกอบอาชีพครู 12 คน หรือร้อยละ 32.4)

ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นสังคมของบิคา กับระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาแต่ละระดับการศึกษาสังกัดชั้นสังคมของบิคา
แตกต่างกัน โดยเฉพาะระหว่างนักศึกษาระดับสูง คือนักศึกษา ป.กศ. สูงและนักศึกษา
ปริญญาตรีกับนักศึกษาระดับต้น (ป.กศ.ต้น) กล่าวคือ นักศึกษา ป.กศ. สูงและนักศึกษา

ปริญญาตรีส่วนมากมาจากครอบครัวที่ตั้งถิ่นฐานระดับชั้นค่าค่อนข้างสูง (ครอบครัวที่กำลัง
 เติบโตฐานะขึ้นเป็นครอบครัวชั้นกลาง) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นักศึกษา ป.กศ. สูงและ
 นักศึกษาปริญญาตรีส่วนมากมาจากครอบครัวที่ตั้งถิ่นฐานระดับชั้นที่สูงกว่านักศึกษา ป.กศ.
 ต้น เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า ผู้ที่มีโอกาสศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ คือชั้น ป.กศ. สูง
 จนถึงชั้นปริญญาตรีนั้นส่วนมากมักจะเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจสูง
 หรืออย่างน้อยมีฐานะปานกลาง และโดยทั่วไปผู้ที่มาจากครอบครัวซึ่งมีฐานะดังกล่าวนี้
 ก็มักจะได้รับการสนับสนุนจากที่บ้านให้เรียนจนถึงชั้นปริญญา (ตรี) หรืออย่างน้อยก็
 สนับสนุนให้เรียนจบถึงชั้น ป.กศ. สูง ต่างกับผู้ที่มาจากครอบครัวยากจนซึ่งมีความร่ำ
 รวยไม่สามารถส่งให้เรียนในชั้นสูง ๆ ดังกล่าวได้ เมื่อจบ ป.กศ. ต้นแล้วจำเป็นต้องทำงาน
 เพื่อช่วยเหลือที่บ้าน โอกาสที่จะศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ย่อมมีได้น้อยกว่าผู้ที่มาจาก
 ครอบครัวฐานะสูง หรือปานกลางดังที่กล่าวมา

จากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยในเรื่องนี้ พบว่านักศึกษา ป.กศ. ต้น ผู้ที่ไม่
 มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูง (ชั้น ป.กศ. สูง) ได้ให้เหตุผลในทำนองดังกล่าวมีเป็นจำนวน
 มาก กล่าวคือ นักศึกษา ป.กศ. ต้น รวมทั้งหมด 154 คน แยกเป็นผู้ที่มุ่งปรารถนาศึกษา
 ต่อชั้นสูงขึ้นไป 96 คน หรือร้อยละ 62.3 ผู้ที่ไม่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป 58 คน
 หรือร้อยละ 37.7 ในจำนวนผู้ที่ไม่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป 58 คนนี้ มีผู้ให้
 เหตุผลในทำนองว่าฐานะทางบ้านยากจน ต้องการบรรจรับราชการ (ครู) หรือต้องการ
 ทำงานเพื่อช่วยเหลือที่บ้านมีเป็นจำนวนมาก คือมีถึง 33 คน หรือร้อยละ 56.9 ส่วน
 ที่ให้เหตุผลอย่างอื่น เช่นมีความรู้น้อย ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำ เบื่อหรือไม่อยาก
 เป็นครู มีเพียง 18 คน หรือร้อยละ 31.0 เท่านั้น (ที่ไม่ทราบเหตุผลมี 7 คน หรือ
 ร้อยละ 12.1)

อนึ่ง การที่นักศึกษาระดับ ป.กศ. ต้น ที่มาจากครอบครัวยากจน มีความร่ำ
 รวยไม่สามารถจะส่งให้เรียนในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปได้ จึงต้องออกทำงานเพื่อช่วยเหลือที่บ้าน
 ตามนัยที่กล่าวมานั้น เมื่อพิจารณาอีกแง่หนึ่งก็อาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาเหล่านี้มีความมุ่ง
 ปรารถนาที่จะยกฐานะครอบครัวของตน หรือมีความมุ่งปรารถนาที่จะเปลี่ยนแปลงฐานะ

ของทนอย่างแรงกล้า แต่เนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์ ไม่สามารถศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปได้ในทันที จึงต้องออกทำงานเสียก่อน โดยเฉพาะการออกไปประกอบอาชีพครู ครั้นมีโอกาสหรือมีช่องทาง ก็ชวนชายที่จะเลื่อนวิทยฐานะของตนด้วยการศึกษาคือชั้นสูง ในภาคนอกเวลา (ภาคค่ำ) หรือไม่ก็อาจสมัครสอบวิชาครู (พ.ม.) ต่อไป

เมื่อนำผลการวิจัยของ สุวกิจ ศรีปัดดา ที่ได้ทำการวิจัยในเรื่องอิทธิพลของ ชั้นสังคมที่มีต่อการศึกษานักศึกษาวิทยาลัยครูมหาสารคาม ระดับ ป.กศ.ต้น และ ระดับ ป.กศ.สูง (พ.ศ. 2517) ซึ่งได้รายงานไว้ว่า "นักศึกษา ป.กศ.สูงส่วนมากมาจากครอบครัวที่สังคมชั้นสังคมที่สูงกว่านักศึกษา ป.กศ.ต้น"²⁵ มาพิจารณาพร้อมกับผลการวิจัยในเรื่องนี้ (เฉพาะในระดับ ป.กศ.ต้น และ ป.กศ.สูง) ก็จะเห็นว่างานวิจัยทั้งสองที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องหรือตรงกัน

อนึ่ง เมื่อพิจารณานักศึกษาโดยส่วนรวมที่สังคมชั้นสังคมของบิดาชั้นต่าง ๆ โดยแยกตามเพศ พบว่านักศึกษาหญิงส่วนมากสังคมชั้นสังคมที่สูงกว่านักศึกษาชาย กล่าวคือ นักศึกษาหญิงส่วนมากสังคมชั้นกลาง ขณะที่นักศึกษาชายส่วนมากสังคมชั้นต่ำค่อนข้างสูง (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 4 หน้า 45)

ตามที่ได้วิเคราะห์และวิจารณ์ผลการวิจัยในเรื่องต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นี้ จะสรุปในสาระสำคัญ 3 ประการ (เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การวิเคราะห์และวิจารณ์ สมมติฐานที่จะกล่าวต่อไป) คือ (1) นักศึกษาหญิงมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่า นักศึกษาชาย (2) นักศึกษาหญิงมาจากบิดามีอาชีพรับราชการมากกว่านักศึกษาชาย ส่วน นักศึกษาชายมาจากบิดามีอาชีพเกษตรกรมากกว่านักศึกษาหญิง (3) นักศึกษาหญิงส่วนมาก สังคมชั้นสังคมที่สูงกว่านักศึกษาชาย

สมมติฐานข้อหนึ่ง

"นักศึกษายายน่าจะมี ความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาคือชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษานักศึกษาหญิง ไม่ว่าจะคิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา หรือที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา"

²⁵ สุวกิจ ศรีปัดดา เรื่อง เกม, หน้า 29.

ผลจากการวิเคราะห์ ปรากฏว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาชายทั้งกรณีศึกษาข้อมูลรวม ทุกระดับการศึกษาและที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา โดยเฉพาะกรณีศึกษาข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา ผู้หญิงมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปในสัดส่วนที่มากกว่าผู้ชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่เป็นเช่นนี้ คงมีสาเหตุเป็นเพราะปัจจัยทางเพศ เป็นสาเหตุ (เนื่องจากเพศในตัวของมันเอง ย่อมมีใ้ทำให้เกิดความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปได้แก่อย่างใด) แต่สิ่งที่อาจทำให้นักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงมีความมุ่งปรารถนาต่าง กล่าวแตกต่างกันก็ว่ากัน น่าจะได้แก่การปลูกฝังคุณค่านิยมหรือวัฒนธรรมในสังคม และที่สำคัญคือ การได้รับแรงกระตุ้นหรือได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดาซึ่งได้รับมากน้อยแตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าบิดามารดาส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุตรของตนได้ศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป ก็ย่อมจะทำให้บุตรเกิดความมุ่งปรารถนาเช่นว่านี้ได้มากขึ้น เนื่องจากบุตรมีกำลังใจในการศึกษา และที่สำคัญบุตรได้มองเห็นว่าบิดามารดาเป็นผู้ให้การสนับสนุนในการศึกษา เป็นต้นว่า สนับสนุนในด้านการเงิน สนใจในผลการเรียน ในทางกลับกันถ้าบุตรมิได้รับการสนับสนุนหรือบิดามารดาเพิกเฉย ก็ย่อมจะทำให้บุตรมีกำลังใจน้อยหรือหมดกำลังใจลงได้ อันส่งผลให้มีความมุ่งปรารถนาในการศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปไม่มากเท่าที่ควร

จากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยในเรื่องนี้ พบว่านักศึกษายูหญิงได้รับแรงกระตุ้น หรือได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดามากกว่านักศึกษาชาย กล่าวคือ นักศึกษาหญิงรวมทั้งหมด 159 คน บิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อ 116 คน หรือร้อยละ 73.1 ที่ไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ 28 คน หรือร้อยละ 17.5 (ที่ยังไม่ทราบ 15 คน หรือร้อยละ 9.4) นักศึกษาชายรวมทั้งหมด 185 คน บิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อ 120 คน หรือร้อยละ 64.8 ที่ไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ 43 คน หรือร้อยละ 23.2 (ที่ยังไม่ทราบ 22 คน หรือร้อยละ 12.0) จะเห็นได้ว่านักศึกษายูหญิงมีบิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษาชั้นสูงขึ้นไปมีมากถึงร้อยละ 73.1 ส่วนนักศึกษาชายมีเพียงร้อยละ 64.8 เท่านั้น

อีกประการหนึ่งอาจเป็น เพราะว่านักศึกษาหญิงมีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่านักศึกษาชาย ซึ่งการที่ผู้หญิงมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าชายย่อมจะมีส่วนช่วยให้เกิดความมุ่งปรารถนาที่ศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปได้มากขึ้น เนื่องจากผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง และมีความสามารถในการศึกษา ดังที่ไคกล่าวมาแล้วในเหตุผลสมมติฐาน ข้อสอง หน้า 9 - 10 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ก็พบตามที่กล่าว กล่าวคือนักศึกษาหญิงรวมทั้งหมด 159 คน มีผลสัมฤทธิ์สูง 84 คน หรือร้อยละ 52.8 ส่วนนักศึกษาชายรวมทั้งหมด 185 คน มีผลสัมฤทธิ์สูง 87 คน หรือร้อยละ 47.0 และเมื่อพิจารณาความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปของนักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชายที่มีผลสัมฤทธิ์สูงด้วยกันนี้ก็พบว่านักศึกษาหญิงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 8 หน้า 51)

อนึ่ง ตามที่ไคกล่าวมาแล้วในหน้า 85 ที่ว่า นักศึกษาหญิงมุ่งปรารถนาประกอบอาชีพครูมากกว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงส่วนมากสังกัดชั้นสังคมที่สูงกว่านักศึกษาชาย ข้อแตกต่างทั้งสองนี้ก็น่าจะมีส่วนสนับสนุนให้ผู้หญิงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าชาย ทั้งนี้เพราะผู้ที่คิดจะเป็นครูย่อมจะเกิดความมุ่งปรารถนาในการศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปได้มาก เนื่องจากผู้เป็นครูจะต้องอาศัยหรือมีโอกาสในการศึกษาต่อชั้นสูง ๆ ขึ้นไปได้มากกว่าผู้ประกอบอาชีพอย่างอื่น และยิ่งพบว่านักศึกษาหญิงส่วนมากมีฐานะที่ดีหรือสูงกว่านักศึกษาชายด้วย ก็ย่อมจะหาให้ผู้หญิงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปได้มากขึ้น จึงไม่น่าสงสัยเลยว่า เหตุไฉนนักศึกษาหญิงจึงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาชาย

สมมติฐานข้อสอง

"นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์สูงน่าจะมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ไม่ว่าจะคิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา หรือที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา"

ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่าได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะกรณี

คิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปใน ส่วนที่มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงนั้น ย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเอง ได้มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ทั้งนี้ เนื่องจากตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน ดังที่เคยกล่าวอย่างละเอียดมาแล้วใน การให้เหตุผลสนับสนุนสมมติฐานข้อนี้

อีกประการหนึ่ง อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงย่อมได้รับการสนับสนุน หรือ ได้รับแรงกระตุ้นจากบิดามารคามากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ สูง หรือผู้ที่เรียนเก่งมักจะเป็นที่มุ่งหวังของบิดามารดา ซึ่งผลจากการที่บิดามารดาแสดงความ มุ่งหวัง โดยการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป ย่อมจะผลักดันให้บุตร เกิด ความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปได้มาก ส่วนผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำหรือผู้ที่เรียนอ่อน มักจะไม่อยู่ในความสนใจของบิดามารดา อีกทั้งความมุ่งหวังที่จะให้บุตรของตนได้ศึกษา ต่อในชั้นสูง ๆ ขึ้นไปก็แทบจะไม่มี ทั้งนี้ก็เนื่องจากบุตรของตนเรียนไม่เก่งนั่นเอง เมื่อ เป็นเช่นนี้ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำก็ย่อมที่จะมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปไม่มากเท่า ที่ควร หรือในบางรายหมดความหวังที่จะศึกษาต่อชั้นสูง

จากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยอันเกี่ยวกับเรื่องนี้ พบว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงได้ รับการสนับสนุนหรือแรงกระตุ้นจากบิดามารคามากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ กล่าวคือ ผู้มี ผลสัมฤทธิ์สูง รวมทั้งหมด 171 คน บิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อ 123 คน หรือร้อยละ 71.9 ที่ไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ 31 คน หรือร้อยละ 18.1 (ที่ยังไม่ทราบ 17 คน หรือร้อยละ 10.0) ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ รวมทั้งหมด 89 คน บิดามารดาให้การ สนับสนุนในการศึกษาต่อ 59 คน หรือร้อยละ 66.2 ที่ไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ 21 คน หรือร้อยละ 23.6 (ที่ยังไม่ทราบ 9 คน หรือร้อยละ 10.2) จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ สูง บิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมีมากถึงร้อยละ 71.9 ส่วนผู้ มีผลสัมฤทธิ์ต่ำมีเพียงร้อยละ 66.2 เท่านั้น

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงตั้ง กัดชั้นสังคมชั้นกลางค่อนข้างสูง มากกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ (โดยทั่วไปผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงและมีฐานะสูงหรืออย่างน้อยปานกลาง

ยอมจะมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำซึ่งมีฐานะคง กล่าว) แต่จากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยอันเกี่ยวกับเรื่องนี้ พบว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงกับผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นสังคมคง กล่าวมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากปาน ๆ กัน กล่าวคือ ผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงที่ตั้ง กักชั้นกลางค่อนข้างสูง จำนวนทั้งหมด 35 คน มุ่งปรารถนา ศึกษาต่อชั้นสูง 30 คน หรือร้อยละ 82.1 ไม่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูง 5 คน หรือร้อยละ 17.9 ส่วนผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นกลางค่อนข้างสูง จำนวนทั้งหมด 11 คน มุ่งปรารถนา ศึกษาต่อชั้นสูง 9 คน หรือร้อยละ 81.8 (ไม่มุ่งมาปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูง 2 คน หรือร้อยละ 19.2)

อนึ่ง จากการตรวจสอบผู้มีผลสัมฤทธิ์ ทั้งสองระดับคง กล่าวที่ตั้ง กักชั้นสังคมชั้นต่ำ ค่อนข้างสูง พบว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงกับผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นสังคมคง กล่าวมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากน้อยแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงที่ตั้ง กักชั้นต่ำค่อนข้างสูง จำนวนทั้งหมด 66 คน มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูง 44 คน หรือร้อยละ 66.7 ไม่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูง 22 คน หรือร้อยละ 33.3 ส่วนผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นต่ำค่อนข้างสูง จำนวนทั้งหมด 42 คน มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูง 22 คน หรือร้อยละ 52.3 ไม่มุ่งปรารถนาศึกษา ต่อชั้นสูง 20 คน หรือร้อยละ 47.7

จะเห็นได้ว่าผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงที่ตั้ง กักชั้นกลาง ค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมีมาก คือมีถึงร้อยละ 82.1 ส่วนผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงที่ตั้ง กักชั้นต่ำค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมีไม่มาก คือมีเพียงร้อยละ 66.7 เท่านั้น ขณะเดียวกัน ผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นกลาง ค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมีมาก คือมีถึงร้อยละ 81.8 ส่วนผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นต่ำค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมีไม่มาก คือมีเพียงร้อยละ 52.3 เท่านั้น การที่ผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงที่ตั้ง กักชั้นต่ำค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปเป็นจำนวนไม่มาก แต่ผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ตั้ง กักชั้นกลาง ค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปเป็นจำนวนมากนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าฐานะทาง เศรษฐกิจ - สังคม มีอิทธิพลต่อความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่าผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา กล่าวคือผู้มีผลสัมฤทธิ์สูงแต่ฐานะทาง

เศรษฐกิจสังคมต่ำ ก็จะทำให้ความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปมีน้อยกว่า ผู้มี
ผลสัมฤทธิ์ต่ำแต่ก็มีฐานะทาง เศรษฐกิจ-สังคมสูง

สมมติฐานข้อสาม

"นักศึกษาที่สังกัดชั้นสังคมชั้นกลางค่อนข้างสูง น่าจะมีความมุ่งปรารถนาที่จะ
ศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นสังคมชั้นต่ำค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะคิดข้อมูล
รวมทุกระดับการศึกษา หรือที่ได้จากข้อมูลในแต่ละระดับการศึกษา"

ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่าได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะกรณี
คิดข้อมูลรวมทุกระดับการศึกษา ผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง มุ่งปรารถนาศึกษาต่อขั้น
สูงขึ้นไปในสัดส่วนที่มากกว่าผู้ที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูงอย่างนัยสำคัญทางสถิติ เหตุที่เป็น
เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงนั้น ย่อมได้รับบรรยากาศทางการ
การศึกษาคือว่า เป็นต้นว่า บิดามารดามีฐานะดีหรือสูงพอที่จะส่งให้เรียนในชั้นสูง ๆ
ขึ้นไปได้ บิดามารดามีความมุ่งหวัง หรือสนับสนุนในบุตรของตนได้เรียนในชั้นสูง ๆ
ขึ้นไป

จากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยในเรื่องนี้ พบว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้าง
สูงได้รับการสนับสนุนจากบิดามารดา มากกว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูง กล่าวคือ
นักศึกษาที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงรวมทั้งหมด 63 คน บิดามารดาให้การสนับสนุนในการ
ศึกษาต่อ 50 คน หรือร้อยละ 79.4 ที่ไม่สนับสนุนให้ศึกษาต่อ 7 คน หรือร้อยละ 11.1
(ที่ยังไม่ทราบ 6 คน หรือร้อยละ 9.5) นักศึกษาที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูงรวมทั้งหมด
147 คน บิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษาต่อ 84 คน หรือร้อยละ 57.1 ที่ไม่
สนับสนุนให้ศึกษาต่อ 47 คน หรือร้อยละ 32.0 (ที่ยังไม่ทราบ 16 คน หรือร้อยละ 10.9)
จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูง บิดามารดาให้การสนับสนุนในการศึกษา
ขั้นสูงขึ้นไปมีมากถึงร้อยละ 79.4 ส่วนนักศึกษาที่สังกัดชั้นต่ำค่อนข้างสูงมีเพียงร้อยละ
57.1 เท่านั้น และจากเหตุนี้จึงทำให้นักศึกษาที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงมุ่งปรารถนา
ศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปมากกว่า

นักศึกษาที่สังกัดชั้นค่าค่อนข้างสูง

ผลของการวิจัยในเรื่องนี้ได้เป็นไปในทำนองเดียวกัน กับงานวิจัยของ H. H. Remmers ที่ได้วิจัยในเรื่องฐานะทาง เศรษฐกิจ-สังคมกับความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปของนักเรียนในสหรัฐอเมริกา (ค.ศ. 1952) ซึ่งได้รายงานไว้ว่า "นักเรียนที่มาจากฐานะทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับกลาง มีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปมากกว่านักเรียนที่มาจากฐานะทาง เศรษฐกิจ-สังคมระดับต่ำ"²³ และได้เป็นไปในทำนอง เดียวกันกับงานวิจัยของ ราตรี เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่ได้วิจัยในเรื่องความทะเยอทะยานของเด็กวัยรุ่นไทยที่มาจากครอบครัวชนกลางและชั้นต่ำ (พ.ศ. 2534) ซึ่งได้รายงานไว้ว่า "เด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลาง มีความทะเยอทะยานมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ โดยเฉพาะความทะเยอทะยานที่จะศึกษาในระดับสูงขึ้นไป"²⁴

นอกจากนี้อาจ เนื่องจากว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นกลางค่อนข้างสูงมีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นค่าค่อนข้างสูง ซึ่งการที่นักศึกษาที่สังกัดชั้นสังคมชั้นกลางมีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่านั้น ย่อมจะผลักดันให้เกิดความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปได้มากขึ้น เพราะนักศึกษาที่สังกัดชั้นสังคมที่สูงกว่านอกจากจะมีฐานะทางบ้านสูงแล้ว ยังมีระดับผลสัมฤทธิ์สูงอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยในเรื่องนี้ก็ได้พบว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นสังคมที่สูงกว่ามีผลสัมฤทธิ์สูงมากกว่านักศึกษาที่สังกัดชั้นสังคมที่ต่ำกว่า

(โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 12 หน้า 55)

อนึ่ง เมื่อพิจารณาความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปของนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา พบว่านักศึกษา ป.กศ.ต้น มุ่งปรารถนาศึกษาต่อร้อยละ 62.3 นักศึกษา ป.กศ.สูง ร้อยละ 80.8 นักศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 75.0 (โปรดดูรายละเอียดในตารางที่ 7 หน้า 50)

²³ H. H. Remmers. op. cit., p. 19

²⁴ ราตรี เทพหัสดิน ณ อยุธยา เรื่องเดิม, หน้า 20

จะเห็นได้ว่านักศึกษา ป.ศ.สูง มุ่งปรารถนาศึกษาค่อนข้างสูงขึ้นไปเป็นจำนวนมากกว่า นักศึกษาปริญญาตรีและนักศึกษา ป.ศ.ต้น เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่านักศึกษาระดับนี้มอง เห็นช่องทางในการ เลื่อนวิทยฐานะของตนให้สูงขึ้นได้มากกว่านักศึกษาระดับอื่น ๆ เพราะการศึกษาค่อนข้างปริญญาตรีทาง การศึกษามีให้ค่อทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและใน วิทยาลัยครูต่าง ๆ โดยเฉพาะในวิทยาลัยครูมหาสารคาม และถ้าพิจารณาเปรียบเทียบ ถึงแรงจูงใจในการศึกษาค่อนข้างสูงขึ้นไปของนักศึกษาระดับ ป.ศ. ต้นกับนักศึกษาระดับ ป.ศ. สูง ก็จะได้เห็นว่าแรงจูงใจในการศึกษาค่อนข้างสูงขึ้นไปของนักศึกษาระดับ ป.ศ. สูงมีมากกว่า ทั้งนี้เพราะการศึกษาระดับปริญญา นอกจากจะตอบสนองความต้องการของ บุคคลแล้ว ยังเป็นการตอบสนองค่านิยมทางสังคมหรือกล่าวให้ชัดเจนลงไปก็คือค่านิยม ทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญหรือยกย่องผู้ศึกษาระดับปริญญาบัตรมากกว่าผู้ศึกษาระดับ ประกาศนียบัตร โดยเฉพาะค่านิยมทางการศึกษาวิชาชีพครูที่ยกย่องผู้ศึกษาวิชาชีพนี้ใน ระดับปริญญาบัตร กับในระดับประกาศนียบัตร แยกต่าง กัน กล่าวคือถ้าบุคคลใดสามารถศึกษา วิชาชีพนี้ถึงระดับปริญญาก็ได้รับเรียกว่า เป็น อาจารย์ แต่การศึกษาวิชาชีพนี้เพียงแค่นี้กับ ประกาศนียบัตรก็ได้รับเรียกว่าเป็น ครู (คนทั่วไปเข้าใจกันว่าผู้เป็นอาจารย์จะมีภาษีศีกว่า ผู้เป็นครู)

อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาโดยส่วนรวมได้พบว่านักศึกษามุ่งปรารถนา ศึกษาต่อค่อนข้างสูงขึ้นไปไม่เป็นจำนวนมาก คือมีถึงร้อยละ 71.5 (โปรดดูรายละเอียดในตาราง ที่ 6 หน้า 49) เมื่อมองในแง่การพยายามที่จะเลื่อนฐานะก็อาจกล่าวได้ว่านักศึกษ เหล่านี้มีโอกาสที่จะได้รับฐานะทางสังคมสูงขึ้นด้วยเหตุที่ว่าการศึกษาชั้นสูง ๆ ขึ้นไปย่อม ทำให้บุคคลได้รับฐานะทางสังคมสูงตามขึ้นด้วย ดังที่เคยกล่าวมาแล้วในข้างต้น ทั้งนี้ ยกเว้นในกรณีที่นักศึกษานั้นได้มาจากบิดาซึ่งได้รับการศึกษาสูงหรืออย่างน้อยบิดาได้รับ การศึกษาในระดับเดียวกันกับที่นักศึกษานั้นมีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาค่อนข้างสูงขึ้นไป ตัวอย่าง นักศึกษา ป.ศ.ต้น ผู้ซึ่งมุ่งปรารถนาศึกษาค่อนข้างสูงขึ้นไปมีบิดาซึ่งจบการศึกษา ระดับปริญญาหรือจบอนุปริญญา เช่น พ.ม. หรือ ป.ศ.สูง ในกรณีเช่นนี้การที่บุตร มีความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาค่อนข้างสูงขึ้นไปก็เป็นเพียง เฉพาะการคงไว้หรือรักษาสถานะ

เดิม (STATUS QUO) เท่านั้น แต่จากการตรวจสอบข้อมูลการวิจัยอันเกี่ยวกับเรื่องนี้ พบว่านักศึกษา ป.กศ. คน ผู้ซึ่งมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไป ส่วนมากมาจากบิดา ซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นที่ต่ำกว่า กล่าวคือ ในจำนวน 96 คน ที่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อ มีบิดาซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นที่ต่ำกว่า ป.กศ.สูง หรือ อนุปริญญา มีมากถึง 92 คน หรือ ร้อยละ 95.8 ส่วนที่มาจากบิดาซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นที่สูงกว่า หรือในชั้นเดียวกันกับที่ ได้กล่าวมาคือชั้น ป.กศ.สูง หรืออนุปริญญา มีเพียง 4 คน หรือร้อยละ 4.2 เท่านั้น

สำหรับกรณีของนักศึกษา ป.กศ.สูงก็พบในทำนองเดียวกันกับที่พบในระดับ ป.กศ. คน กล่าวคือ นักศึกษา ป.กศ.สูง ที่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อ จำนวน 105 คน มีบิดาซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นที่ต่ำกว่าปริญญาตรีมีมากถึง 96 คน หรือร้อยละ 91.4 ส่วนที่มาจากบิดาซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นปริญญาตรีหรืออนุปริญามีเพียง 9 คน หรือร้อยละ 8.6 เท่านั้น

ส่วนกรณีของนักศึกษาปริญญาตรีพบว่าบิดาของผู้ซึ่งมุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงกว่าชั้นปริญญาตรีนั้น ไม่ได้รับการศึกษาชั้นที่สูงกว่าปริญญาตรี เลย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งนักศึกษาปริญญาตรีที่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อ มีบิดาซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นที่ต่ำกว่าคนทั้งหมด

กล่าวได้ว่านักศึกษาโดยส่วนรวมที่มุ่งปรารถนาศึกษาต่อชั้นสูงขึ้นไปนั้น ได้มาจากบิดาซึ่งได้รับการศึกษาในชั้นที่ต่ำกว่าคนเกือบทั้งสิ้น หรืออีกนัยหนึ่งนักศึกษาเหล่านี้มีโอกาที่จะได้รับการศึกษาในชั้นที่สูงกว่าบิดาของตน ซึ่งย่อมหมายถึงว่านักศึกษาเหล่านี้จะได้รับความช่วยเหลือทางสังคมสูงตามสมควร ถ้าหากว่านักศึกษาเหล่านี้มีโอกาสได้กระทำตามความมุ่งปรารถนาของตน

ข้อเสนอแนะ

การให้ข้อเสนอแนะนี้จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ ข้อเสนอแนะทางวิชาการ หรือทางด้านการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ผลการวิจัยนี้ไปใช้ดังจะกล่าวต่อไป

ข้อเสนอแนะทางวิชาการหรือทางด้านการวิจัย

ในการให้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อ ๆ ไปนั้น จะกล่าวเป็นข้อ ๆ ดังนี้คือ

1. ควรจะได้มีการวิจัยเปรียบเทียบระดับผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา เปรียบเทียบความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาคือสูงขึ้นขึ้นไป และ/หรือเปรียบเทียบความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูระหว่างนักศึกษาวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาค กับนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร อาจพบข้อแตกต่างที่น่าสนใจ

2. ถ้าจะทำการศึกษาคือความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาคือสูงขึ้นขึ้นไปหรือจะศึกษาความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครู ไม่ว่าจะในกรุงเทพมหานครหรือในส่วนภูมิภาค ควรจะทำการศึกษาให้ลึกกลงไปเพียงเรื่องเดียว อย่างเช่นศึกษาเฉพาะความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูและศึกษาเพียงระดับเดียว อย่างเช่นศึกษาเฉพาะระดับ ป.กศ. ต้น ทั้งนี้เพื่อให้การสรุปผลจะได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

3. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบในเรื่องดังกล่าวนี้ระหว่างนักศึกษาศรีวิภาวดีที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดกรมการฝึกหัดครู (วิทยาลัยครูต่าง ๆ ทั่วประเทศ) กับนักศึกษาศรีวิภาวดีที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) โดยเฉพาะเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาศรีวิภาวดีของวิทยาลัยครูมหาสารคามกับนักศึกษาศรีวิภาวดีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

4. ถ้าจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาคือสูงขึ้นขึ้นไปหรือในเรื่องความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครูของนักศึกษาวิทยาลัยครู ไม่ว่าจะในกรุงเทพมหานครหรือในส่วนภูมิภาคควรนำเอาปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความมุ่งปรารถนาดังกล่าวมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์พร้อม ๆ กัน (Multiple Correlation) เพื่อจะได้ตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัว เช่น ชั้นสังคมของบิดา กลุ่มวัยเด็กเห็นใจ ผลสัมฤทธิ์ในการศึกษา จะมีอิทธิพลต่อตัวแปรผกผันเช่นความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาคือสูงขึ้นขึ้นไป มากน้อยแตกต่างกันอย่างไร เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระดังกล่าวรวม ๆ กัน สามารถอธิบายความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาคือสูงขึ้นขึ้นไปได้สักกี่เปอร์เซ็นต์ และเมื่อพิจารณาแยกแต่ละตัว สามารถอธิบายความมุ่งปรารถนาดังกล่าวได้สักกี่เปอร์เซ็นต์

ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ผลการวิจัยนี้ไปใช้

ในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ผลการวิจัยนี้ไปใช้นั้น ก็จะกล่าวเป็นข้อ ๆ เช่นกัน ดังนี้คือ

1. วิทยาลัยครูแห่งนี้ควรจัดให้มีการสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของนักศึกษาทุกระดับและ/หรือทุกชั้นปี เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเบื้องต้นอันอาจใช้เป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงการเรียนการสอน หรืออาจใช้ประกอบการพิจารณาในการให้ค่าปรึกษาและแนะแนวแก่นักศึกษาที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจหรือปัญหาทางสังคม
2. ควรจะได้มีการวิจัยติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา เพื่อจะศึกษาดูว่านักศึกษาเหล่านี้ได้มีโอกาสกระทำคามความมุ่งปรารถนาที่ตั้งไว้ เป็นปริมาณมากน้อยเท่าใด ไม่ว่าในด้านความมุ่งปรารถนาที่จะศึกษาต่อชั้นสูงขึ้น ไปหรือในด้านความมุ่งปรารถนาที่จะประกอบอาชีพครู